

Vajdasági szakszervezeti delegáció látogatása Csongrád megyében

Szerdán délelőtt a Szakszervezetek Csongrád és Bács-Kiskun megyei Tanácsa meghívására háromtagú újjvidéki szakszervezeti delegáció érkezett Szegedre. Augusztus 24-ig tanulmányozzák a mezőgazdaság, a kispár és a kommunális tevékenység fejlesztését, problémáit, valamint a háttér menti hosszú távú együttműködés további lehetőségeit.

A delegáció tagjait, *Momo Csolakovicost*, a Vajdasági Szakszervezeti Szövetség Tanácsának elnökét, *Timosenko Kuzmancsevet* és *Varga Katalint*, az elnökség, illetve a tanács tagját *dr. Agoston József*, az SZMT vezető titkára fogadta a röszkei határállomáson. Ezt követően a Szakszervezetek Csongrád megyei Ta-

nácsának székházában tájékoztató hangzott el a megyéről és a szakszervezeti munka aktuális kérdéseiről. A délutáni órákban a vendégek ellátogattak a Szege-di Városgazdálkodási Vállalathoz, ahol *Kovács Miklós* igazgató és *Horváth Imre*, a szakszervezeti bizottság titkára beszélt a vállalat kommunális tevékenységéről, az szb munkájáról.

Ma a küldöttség Bács-Kiskun megyébe utazik, majd pénteken délelőtt látogatást tesznek az MSZMP Csongrád megyei Bizottságán, ahol *Gyárfás Mihály* titkár fogadja őket. Végül Hódmezővásárhelyen megtekintik a Metripont Mergleggyárat, s tájékozódnak a vállalat gazdasági és szakszervezeti munkájáról.

Alba-kínálat barkácsolóknak

Barkácsoláshoz, lakás-építéshez, -felújításhoz kínál boltjaiban eddig jórészt veszendőbe ment faanyagot — farostlemez, deszkaárut — az Alba Regia Állami Építőipari Vállalat. Amióta az építőelemek gyártása során, illetve az építkezéseken keletkező hulladékok értékesítését megszervezték, a munkahelyeken is jobban vi- gyáznak a maradékra, amihez az építkezők így olcsón hozzájuthatnak.

Az évi kétmilliárd forint értékű kivitelezői munkát végző, s egymilliárd forint árára építőipari terméket előállító cég arra törekszik, hogy közvetlenül is ellássa termékeivel a lakosságot, ezért nyitott három boltot Budapesten, és egyet Székesfehérvárott. Az Alba-fal-ból, ajtókból, ablakokból, álmennyezetekből száz mil- liós tétel jut a magánérőből építőknak.

Hőerőmű-berendezések Kínába

Az Április 4. Gépipari Művek Energetikai Gépgyártó leányvállalata kondenzvízkezelő berendezéseket szállít a kínai Datong-tartományban épülő hőerő-műhöz. A több mint 4 mil- lió svájci frank értékű, egyedi tervezésű berendezé- sek dokumentációi már elkészültek a budapesti gyár- ban, s ezek alapján hozzálá- tátták a gépek, műszerek, vezetékek gyártásához. A tervek szerint az első be- rendezések a jövő év ele- jén indulnak útjukra. Ösz- szszerelési munkálataikat a helyszínen magyar szak- emberek irányítják majd.

Ugyancsak a datongi erő- műhöz az Energiagazdálko- dási Intézet hűtőtoronyokat szállít.

(MTI)

Barátságvonatok

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság és az Országos Békatanács által szervezett Barátságvonat, amelyen a barátság mozgalom és a béke mozgalom aktivistái Kijevbe, Leningrádba és Moszkvába utaztak, hazaér- kezett a Szovjetunióból.

Szerdán a Hazafias Nép-

front és az MSZBT 350 aktív- társjával ismét indult Barátságvonat a Szovjet- unióba. A vonat utasai ta- bálkoznak a Szovjet—Ma- bekemozgalom aktivistái Kijevbe, Leningrádba és Moszkvába utaztak, hazaér- kezett a Szovjetunióból.

(MTI)

Traktorok — kistermelőknek

Változatlan az érdeklődés a kiskertekben használt szerényebb teljesítményű motoros kapák iránt, ám, egyre többen keresik a nagyobb teljesítményű trakto- rokat, amelyek nemcsak a kerti munkákhoz használ- hatók fel, hanem egyebek között szállításra is.

A győri RABA új kis- traktor hozott forgalomba. A RABA—15-ös gép, négy- kerék meghajtású, és az univer- zális gépek közé sorol- ható. Pótkocsit vontathat- nak vele, fűkaszt hajthat-

nak segítségével, azon kívül természetesen a kert földjé- nek megművelését is rábí- zhatják. Nagy az érdeklődés a csehszlovák TZ—mintájú gép iránt. Ez szintén négy- kerék meghajtású. Az idén őmszázatot hoznak be belőle, ám ennél többre lenne szükség.

Az Agrotex hozza forga- lombba — Agrokerek háló- zatán keresztül, az MPM— 10-es, olasz kistraktort, amely kétkerék meghajtású. A raktárakban még van eb- ből a gépből.

Új szakmák, új vállalkozások

A lemezkölcsönző

Szabadkán, ha szegedi ismerőssel akar találkozni az ember, elég csak bemenni valamelyik lemezboltba. A HI-FI tornyok, magnó- és lemeztárcsásokok kor- rárt éljük, és a zene nem maradhat el mindennapos foglalatosságaink mellől.

Szeged, Kelemen utca 2. A cégtábla: *Mini-max Hanglemezkölcsönző*. A kicsi üzlethelyiség falán az eu- rópai és amerikai sláger- listák vezető énekeseinek, együtteseinek lemezborítói. Száz színű „tapéta” teszi hangulatossá a boltot. A vezető *Marton Tamás*, 28 éves fiatalember, gépész- üzemmérnök végzettséggel. Azonnal észreveszi rajtam, hogy elcsodálkozom. Gé- pészmérnök, mint hangle- mezkölcsönző?

— Ma a vállalkozások korát éljük. Ahhoz, hogy a szakmában helyezkedjek el, búcsút kellene monda- nom Szegednek. Így hát gondoltam egy merész és felkerestem a Mérey utcai Mini-max szaküzlet két vezetőjét *Stégl Károlyt* és *Fehér Nándort*. Szerencsé- re őket már korábban fog- lalkoztatta ez az ötlet, így nem maradt más hátra, mint a lemezkölcsönző üzle- tet megnyitni a Kelemen utcában. Március közepén nyitott a bolt, és közel fél év elteltével tapasztalhat- tam a forgalomból, hogy mennyire nagy szükség volt az ötletre.

Beszélgésünk közben an- goli turisták érkeznek. Oriá- si ovációval fogadják a Queen-együttes legújabb nagylemezét. Már vinnék is magukkal, amikor Mar- ton Tamás hibátlan kiejtés- sel elmagyarázza, hogy itt kazettákat lehet vásárolni, lemezeket csak kölcsönözni lehet. Csodálkozó tekintetek szegeződnek a boltvezetőre. Ilyen is létezik?

— A szegedi lemezköl- csönző boltot az S-modell hálózathoz tudom hasonlí- tani. Csak egyedi, kisszéri- ás lemezeket kínál, kizáró- lag nyugati lemeztársaságok hibátlán felvételeit. Ezek a lemezek 700 forinttól 1000 forintig találnak vevőre a fővárosi „feketepiac”- on. Szegeden 86 forintért sa- lagra veheti bárki. Mennyi- ben játszott szerepet a SZOLGÁLTATÁS, amikor a Mini-max megnyitotta le- mezkölcsönzőjét?

— Ez volt ötletünk alap- ja. Először csak a vékony pénzü tizenévesekre gon- doltunk, de az eltelt fél év bizonyította, hogy az idő- sebb korosztály is szívesen kölcsönöz lemezt. Nézz csak a bejárat melletti fal- ra. Itt musicalok is kí- nálják magukat. Sorolom: *Üvegtrörök*. Volt egyszer egy vadnyugat, *Hair*, *Macskák (Cats)*, a *Jézus Krisztus Szupersztár*, az *Evita*... *Julio Iglesias*tól legalább hat lemez. A bejáratnál balra a legújabb kínálat: *Kaja Goo-Goo*, *Robin Gibb*,

Rockwell, *Let's Break*, *Cyn- di Lamper*... Ha valaki le- mezt kölcsönöz nálunk, ak- kor 500 forint óvadékat kell letennie esnaponta 86 fo- rintot. Ha a lemezt hibát- lanul visszahozza, megkapja az óvadékat. Ellenkező eset- ben marad az 500 forint, de elviheti a lemezt.

— Az üzletnek tartania kell a frissességet. Honnan vannak az információk, ho- gyan sikerül beszerezniük a legújabb sikerlemezeket?

— Az információt a Bra- voból szerezzük be. Sze- rencsére felvásárlási jog- uk is van. Így jutunk a legfrissebb lemezekhez. Ma- napság sokan utaznak Nyu- gatra. Annak is örülünk, hogy mind többen ismerik meg boltunkat. Gyakran már az utazás előtt meg- egyezünk, hogy milyen le- mezeket kerünk és hány példányban. Jelenleg 200 nagylemezünk van és 50— 60-féle kazettánk. A bejá- rattal szemben látható a 84-es LP-kef, köztük *Michael Jackson*, *Mike Oifil- dot*, *Nik Kershaw-t*, a *Thompson Twins-t*, a *Du- ran Durant*. Melleit *Ga- zebo J Like Chopinia*, a *Slade* és *Eddy Grant* leg- újabb lemeze.

— Milyen újdonság vár- ható az elkövetkező hete- ken?

— Várjuk *Michael Jack- son*-a *Tangerine Dream* és a *Blancmance* új lemezeit. **Bagaméry László**

Fák, tilalomfák

Minden nyárelőn olvasom a riportokat, tudósításokat, elemző informáci- ókat; hánvan és hánvan fulladtak tavaly a vizekbe Magyarországon. És mennyien veszítették életüket az idén, ed- dig, holott még nyár sem volt. És valóban elképesztőek a számok! Hozzá pedig a föl- szólítások: senki se fürödjék tiltott he- lyen! És tiltott helyek száza, ezrei... Mégis, minden nyár újabb életek száza- it követeli. Furcsa, szörnyű adó, a tiltások ellenére...

Igy, vagy úgy, jó néhány országban megfordultam már. Olyanokban is, ame- lvekben a mifelénk megszokottnál jóval több a tilalomfa, s olyanokban is, ame- lvekben sokkal kevesebb. Ismerek orszá- got, amelynek tengerpartait nvaranta milliószám szállják meg a turisták, akik nem látnak sem bolyát, sem vízrendőrt, sem strandfelügyelőt — ha egyáltalán ép- pen strandfürdenek. És mégis, alig-alig tudósít róla a krónika, hogy egy-egy fele- ltlenebb vendég a vízben lelve volna ha- lálát. Mert jártam országban, ahol, ha ki- csit is erősebb volt a hullámozás, hát ré- műlten haikuráztak ki mindenkit a ten- ger akkor legkellemesebb vizéből. És olyanban, ahol mindenkre rábízták: dönt- se ő el, vállalja-e a hullámverést, beliebb pedig a hullámozó víz kockázatát. Bírja-e erővel, úszni tudással? S mérje föl hozzá maga, merre viszi a szél és az áramlat, mivel kell számolnia?

És — legalábbis nekem úgy tűnt — mindenki fölmérte, mire vállalkozhat. Vad vihar volt, s az ismerős strandolók közül csak azok merészkedtek a vízbe, akikről tudta az ember, kiváló úszók. (A szél kü- lönbben a part felé hozta az úszót, ha el- hagyta magát...) Ahol pedig mindenkit kizavartak az erőteljesebben hullámozó víz- ből? Néhány száz méterrel arrébb min- denki visszament a tengerbe, lesz, ami lesz...

Nem tudom, ki hogy van vele. Én elvből nem szeretem a tilalomfákat. Pedig jól tudom, sokszor szükségesek, valamennyi- ünkért. De van egy nagy hibájuk: vérünk- ké válhatnak, a kényszerrel együtt, hogy kikérüljük, hogy megszegyük őket!

Divat volt minálunk egy időben táblá- kat rakni mindenhová. Olyanokat példá- ul, hogy: „Füre lépni tilos!”, „Kutyát a parkban sétáltatni tilos!”, vagy „A me- dencébe ugrálni és labdázni tilos!” És a táblák alatt az ember mit láthatott? A kitanosított füvet, kutyák élő és cipőre ra- gadó nyomát, medencébe ugráló (mit ug- ráló, duháji módon csapódó), labdázó, másokkal mit sem törődő tizen- és huszon- éveseket. És jártam bőségesen olyan he- lyeiken, ahol hiányoztak a tiltó táblák, csak éppen mindenki figyelt a másokra. Úgy tette, amit tett, hogy a többi ne za- varia...

Tudom, sokszor szükségesek a tilalom- fák. De mintha nagyon is megsokasodtak volna körülöttünk egy időben. Ha pedig mindent szabályozni akarnak, hát létele- münké válik, hogy a szabályok megsze- gésébe fektessük a legtöbb energiát. Még akkor is, ha az valóban környezetünk, s a mi rovásunkra megy.

Sok éve kezdődött nálam, hogy félteni kezdtem a tilalomfaktól bezárt embert. Vagyis minket, magyar állampolgárokat. Mert úgy tűnt, túljutni is be vagyunk sza- bályozva. És félni kezdtem, hogy már a viresaft is kifogy belőlünk, amely még inspirációt hozhatna, valami másra. És — őszintén — félteni kezdtem a magyar pa- rasztot. Irgalmatlan vesztéség — gondol- tam magamban —, ha mindig megmond- ják neki, mit csináljon, mikor és ho- gyan... Hová lesz akkor sok száz éven át, emberöltőkön át szerzett tudása, igyeke- zete, aprópenéket erő tapasztalata? Hová lesz önállósága, alkalmazkodni mindig kész tudása, ha csak a nagy egész számít, az apró sosem? Pedig tudvalevő, hogy sok kicsi sokra megy. Nagyon is sokra! És hová lesz a munkás invenciózussága, talá- lékony szakértelme, amely nemcsak mun- kája örömet, de legtöbbjüket sikerét is ad- ja, ha többször nem megbízást, csak részletezett föladatot kap? És hová lesz a mérnök alkotókedve, ha csavarrá faul egy megszokott utakon járó, a meglevőhöz ra- gaskodó gépezetben?...

Megvallom, féltettem magunkat, féltet- tem önjönek. Azt a jövőt, amihez — már akkor is egyértelműen látszott — felnőtt, okos, tehetséges, alkotni kész, új és ön- álló utakon járni tudó és akaró emberek- re lesz szükségünk. De mi éppen azt pláttáljuk ki az emberből, ami a jövő zá- loga lenne. Tilalomfáinkkal, pontos, min-

denre kiterjedni igyekvő beszabályozottsá- gainkkal... És végül is, mintegy kiskorú- sítjuk az embert! Gyermekeké tesszük, aki nemcsak másért, már önmagáért sem tud, s hálalando felelősséget vállalni.

Aztán lassan változott a világ. Hogy mi- vel? Legelőször tán a háztájival, a föllyá- kal. Mert kellett a hús és a zöldség, a tej és a tojás. Ha pedig kell valami, hát tán a szabadságot is meg kell adni hozzá, hogy mindenki, aki akaria, tehesse maga, leg- jobbnak tudása és önállósága szerint a dolgát. És ha ezzel többet is keres? Sebai! Hi- szen többet is tesz le az asztalra!

És jött a géemkák, a végéemkák, s ki tud- ja, milyen forma még. És egyre többen ta- lálhatták meg önmagukat. Egyre több ti- lalomfát cseréltek föl tiltó táblák nélkü- li parkokra, erdőkre és vizekre. Igazán úgy, hogy egyre kevésbé tudtunk irányí- tani, garanciát vállalni és segíteni. Úgy, hogy tudatosítottuk sokakban: a maguk kockázatára vágnak bele, amibe belevá- gnak. Csak éppen levették a tiltó táblákat, s nem szögeztünk helyükre újakat, irányt szabókat, tanácsokat és garanciákat adó- kat. Azt mondtuk: segítünk ugyan, de tud- ja mindenki, hogy ha a nagyobb haszon és szabadság reményében belevágnak vala- mibe, úgy tesve, hogy a saját tőkét, jövőjét kockáztatja.

Nvni — régi igazság! — kockázat nél- kül nem lehet. Rendben van, egy társada- lom összességében csak nehezen, csak na- gyon nehéz helyzetben vállalhat kockáza- totokat. De óriási hiba, ha az egészre vo- natkozó tételt visszavetítjük a részre, a legkisebbre is. Mert ha a részek sem koc- kázhatnak, hát az egész is a lassú vissza- fejlődésre ítéltetik. Mint a vizek partján, ha mindenkinék egyformán és mindig szől a tilalom: itt és ekkor nem fürödhet, nem próbálhatod ki az erődöt, tudásodat. Mert akkor értékét veszti a tudás, hitélet az okos mérlegelés. Marad a szürke közép- szer, amely elvész, elbukik, ha csak egy- szer is előfordul, hogy nincs kéznél a mentőv...

Megvallom, sokáig féltettem a magyar parasztot, munkást és értelmiségit. Túlsá- gosan is megszoktuk ugyanis a tilalomfák képében örökös, semleges középserre so- rító szabályokat, melyek védtek bennün- ket veszélyektől, megpróbáltatásoktól, aka- rástól és nekibuzdulásoktól egyaránt. Attól is, hogy valaha is arra kényszerül- iünk, hogy valóban versenyezzünk, hogy valóban itéljünk és ítéltessünk.

Szerencsére, már sok minden megvál- tozott. A magyar paraszt és munkás, sőt lassan némely értelmiség is, egyre inkább megtalálhatja a saját szakmájában, ha mellékszatorkon is, a teremté, tehetsége, vállalkozókedve kibontakoztatásához. Sze- retném, ha egyre többen tehetnék és ten- nék ezt — a jövő, mindannyiunk jövője érdekében. Hogy megőrizhessük rugalmas- ságunkat, kezdeményezőlkészségünket, vál- lalkozókedvünket, ha kockáztatva, tudato- san kockáztatva is. Mert hisz ez a túlélés záloga.

Tudom, nem lehet mindenkit magára hagyni, hogy fürödjön ott és akkor, ahol és amikor akar. Hogy éppen ígyvagy me- gyes pohár bort vezetés előtt. Hogy kezd- ien bele valamibe, aminek nem képes föl- mérni kilátásait. Nem lehet, mert más- nak is kárt okozhat, nemcsak magának.

S mégis, nemcsak sok mindent hagy- nunk és megtérünk kell, hanem támogatunk is, Hogy legyen termé- szetes, magától értetődő dolog a kockázta- ni tudás, a vállalkozókedv és -szellem, a kibontakozás, valamennyiünk jobb, gaz- dagabb és szebb jövője érdekében. A szoc- ialista demokrácia ígérvénye, úgy, ahogyan arra oly okosan hívta föl a figyelmet al- kotmányvapi beszédekben Pozszav Imre.

Folytatnunk kell, amit elkezdünk, ha haladni akarunk a korról, és nem akar- nunk végtelenen lemaradni a világtól. És csak most jön a neheze. Amikor a vállal- kozókedvet és -szellemet immár nemcsak az egyének maszk kedvteléseként, meg- gazdagodásuk forrásaként kell felfognunk, hanem intézményesíteni kell valahog- yan. Kiterjeszteni szervezetekre, vállalá- tokra, e szervezetekben és vállalatokban tevékenykedő munkásokra, parasztokra és értelmiségiekre is, túllépve a magánca- satornák, valamennyiünk gazdagodása kedvéért. Lebontva tilalomfákat, hogy mindenki, a társadalmi munkamegosztás minden helyén lehetőségét kapjon, hogy dñthessen: összeméri-e erejét, tudását, képességeit a tengerrel?

Kötelező lehetőséget!

Szávay István

Mikrobiológusok vándorgyűlése

A Magyar Mikrobiológiai Társaság idei nagygyűlése szerdán kezdődött meg Nyíregyházán mintegy 250 résztvevővel. A háromnapos tanácskozáson több mint százhusz előadás hangzik el a baktérium- és víruskuta- tás, az ipari, mezőgazdasá- gi és élelmiszer-mikrobi- ólógia témaköréből. Több be- számolt tartanak a vírus- szaporodást gátló anyaggal, az interferonnal végzett la-

kísérletekről, és, illetve megelőzésének lehetősége is. A nagygyűlésen átnyújtot- ták a társaság legmagasabb kitüntetését, a Manning- er emlékérdmet dr. Be- ládi Ilonának, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Kutató In- tézete igazgatójának. A mikrobiológusok ta- nácskozása csütörtökön szekcióülésekkel folytatja munkáját.